

Cytisine: even werkzaam en veilig als varenicline tegen nicotineverslaving

H.S. van der Heijden

Waarom dit onderzoek?

Nicotine in tabak is, na crack en heroïne, de meest verslavende drug. Medicamenteuze behandeling kan helpen om van een tabaksverslaving af te komen. Een van de mogelijke middelen is cytisine, een plantaardig alkaloïde uit de zaden van de goudenregen, dat als partiële agonist werkt op de nicotine-acetylcholinereceptor in de hersenen. Cytisine werkt op vergelijkbare wijze als varenicline, dat momenteel niet leverbaar is.

Onderzoeksvraag

Is cytisine effectief als hulpmiddel bij het stoppen met roken?

Hoe werd dit onderzocht?

De auteurs voerden een systematische review en meta-analyse uit en includeerden gerandomiseerde gecontroleerde onderzoeken die het gebruik van cytisine bij stoppen met roken onderzochten in vergelijking met verschillende vergelijkingsgroepen (placebo, nicotinevervangende medicatie en varenicline).¹

Belangrijkste resultaten

Van de 162 geïdentificeerde artikelen werden er uiteindelijk 14 geïncludeerd. Cytisine bleek een significant grotere kans te geven om succesvol te stoppen met roken na een follow-up van minimaal zes maanden vergeleken met de placebogroep (24,0% versus 17,4%; $p < 0,001$; 5194 deelnemers). Cytisine was geassocieerd met een hogere kans om te stoppen met roken vergeleken met het gebruik van nicotinevervangende medicatie (21,2% versus 15,5%; $p = 0,0152$; 1511 deelnemers). In vergelijking met varenicline bleek er geen verschil in

abstinentie bij deelnemers die cytisine gebruikten. Er bleek ook geen verschil in bijwerkingen tussen cytisine en placebo, noch tussen cytisine en varenicline. De meest voorkomende bijwerkingen waren licht (misselijkheid, nachtmerries en hoofdpijn).

Hoe zal dit onderzoek ons vak veranderen?

Patiënten met een ernstige psychiatrische aandoening krijgen vaak onvoldoende ondersteuning bij het stoppen met roken. Dit artikel moedigt behandelaren aan om cytisine te overwegen zolang varenicline niet beschikbaar is. Hoewel cytisine niet onderzocht is bij psychiatrische patiënten, wordt het, net als varenicline, als effectief en veilig beschouwd vanwege het gunstige bijwerkingenprofiel en de vergelijkbare werking als varenicline. Cytisine is geregistreerd in Nederland en wordt tevens vergoed*.

LITERATUUR

- 1 Puljevic C, Stjepanovic D, Meciari I, e.a. Systematic review and meta-analyses of cytisine to support tobacco cessation. *Addiction* 2024; 119: 1713-25.

*Indien gebruikgemaakt wordt van het LAN-formulier, te downloaden op: <https://startenmetstoppen.nl/downloads/LAN-formulier.pdf>.

AUTEUR

Sanne van der Heijden

E-mail:

s.h.vanderheijden@amsterdamumc.nl

Deze rubriek komt tot stand in samenwerking met De Jonge Psychiater (www.dejongepsychiater.nl).